

zik a szárnyalás; bénák, görcsbe rándulók a sorok. Az élet figyelése, sok olvasás és a nyelv eszközeinek magasabb szinten való elsajátítása minden bizonnyal közelebb fogja hozni Marija Cindorit önmagához.

Míg Marija Cindori az írott szó mellett áll, vagy mögé rejtőzik, addig *Snježana Kulešević* a verset sétabotként pergeti ujjai között, fölényesen. A nyelv játékszer, zsonglóreszköz a fiatal költő kezében. Ahogy a szavakkal dominózik, jobbra tologatja őket, balra, mintha ezt az „akciót” helyenként nyomon követné a költészet géniusza, a szavak dimenzióit megsokszorozó szeszélyes szellem. Vakmerő is ez a *Snježana Kulešević*. Nem fél a költészettől. Belemarkol a Pegazus sörényébe és talpra szökken, ha a paripa ágaskodva hátáról leveti. Szép, személyes élményből fakadó verse a *Durváknak (Grubima)* szóló.

Lovászi Hajnalka versei közül egy egész kis világot tetten érő a *Napló-*

részlet (Iz dnevnika) című, amely így zárul: *

*Ami a nappól maradt
áttetsző volt
és vékony, mint a selyem,
és egy kissé fölösleges is...*

*(Ostatak dana
bejaše proziran
i tanak kao svila,
i pomalo uzaludan...)*

Lovászi Hajnalka, éppúgy, mint *Snježana Kulešević*, máris egy sajátos költői nyelv birtokosa. Az előbbié képekben gazdagabb; tapasztalatainak, meglátásainak kifejezésében pedig az utóbbié magabiztosabb, elevenre tapintó.

Az első kötet mindig ígéret, útkeresztelkedés, ahonnan helyes irányt választva tovább jutni nehéz feladat.

Reméljük, nem a homoktenger, de a csúcsok felé vezető ösvény nyeli majd el a három útrakelő lába nyomát.

VIRÁG ÁGNES

TANANYAGOT BŐVÍTŐ OLVASMÁNY

TIBOR SEKELJ: *Kumevava sin prašume*.
Osvit, Subotica, 1975.

Hálás feladat egzotikus tájakról, az őserdők világáról írni. Arról a világról, ahova egyszerű halandó csak képzeletben juthat el, ám érdekességeiről szívesen hall vagy olvas. Hálás feladat, különösen akkor, ha gyerekek részére írunk róla, olyan szemléltető módon, ahogy azt Székely Tibor most megjelent gyermekregényében tette.

Nem is regény ez. Inkább érdekes, izgalmas útiélmények sorozata,

vagy akár tananyagot bővítő hasznos olvasmány a növények és állatok világából.

A könyv hőse. *Kumevava* kis indián fiú, aki az őserdőben látta meg a napvilágot, abban a környezetben, ahol már a legapróbb gyerekek is tudnia kell, hogyan védekezzen a reáleselkedő ezer veszély ellen. Kis társaival, iskola helyett, ő az élet iskolájába járt, a kicsinyek nevelésére kijelölt idősebb indiánoktól csupa olyas-

mit sajátítva el, aminek az életben látják majd hasznát, és aminek ismerete nélkül az őserdőben elpusztulnának.

Egy napon ez a kisleány, aki zsenge kora ellenére kijárta már az élet iskoláját, s erről arca két oldalán két fekete égetett korong tanúskodik bizonyítvány gyanánt, összetalálkozik a civilizált világ egy kis csoportjával.

Kis hajócska úszik a hömpölygő trópusi folyón, s váratlanul zátonyra fut. A hajó utasai — csupa tanult, felnőtt ember — tanácstalanul ütnek tábort a folyóparton. A helyzetük reménytelen, a folyó medrébe süllyedt hajójukat nem tudják kihúzni, megjavítani, ők maguk meg segítség, élelem nélkül maradtak. S ekkor lép színre Kumevava, az őserdő fia.

És ekkor kezdődik az a kis ízelítő az »őserdők iskolájának tananyagából«, amelyet a civilizált világ gyermekei oly nagy élvezettel és érdeklődéssel olvasnak.

Kumevava a könyv íróját tünteti ki barátságával: vele indul pirkadó hajnalban halászni a folyóra, vadászni az őserdő mélyére. Teknőstojásokat gyűjtenek együtt, szomjukat vízi-liánok üde kelyhéből oltják, vándorhangyákkal találkoznak, s közben meglesik az őserdő titkait. Egy fa tetejéről végignézik, hogyan vonulnak le alkonyatkor a dzsungel vadjai a fo-

lyóra, az itatóhoz, és hosszú kilométereket tesznek meg ízletes ananász után kutatva, megdézsmálják a vadméhek kaptárát, s mindenhol élelemmel megrakodva térnek vissza a táborba.

Kumevava közben bölcsességekre tanítja társát, a felnőtt fehér embert: Maloa, az őserdei bölcs mondásaira. A szükség a legjobb tanítómester — mondja egy ilyen bölcs mondás —, s a civilizált világ őserdőbe szakadt fiai kénytelenek igazat adni neki. És nagy elismeréssel adózni a dzsungel egyszerű lakóinak, akik közül egy kisgyerek is elég ahhoz, hogy sok felnőtt ember életét megmentse.

Mert a kis indián megtanítja a felnőtteket arra is, hogyan kell pálmaborsból hajókötelet fonni. Ennek segítségével aztán sikerül is kivonattatni hajójukat... Amikor azonban fizetni akarnak fáradozásáért és segítségéért, Kumevava nemes egyszerűséggel háritja el a felajánlott pénzt: az őserdő mindent megterem, amire szüksége lehet!

A mindössze 58 oldalas könyvecske tulajdonképpen a szerző sokéves őserdei tapasztalatainak izgalmas történet kereteibe sűrített kivonata. Kár, hogy a könyvben nincsenek szövegrajzok, melyek ezt a gyerekeknek szóló kiadványt még érdekesebbé tették volna.

BURKUS VALÉRIA